UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyanthea, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Miseria

urn:nbn:de:hbz:466:1-97211

Visual Library

ſiſtens ad ſpacium vnius diei, *v.*11. Samſon & eius natiuitas miraculoſa, *Iudic.*13.3. Leonis per eum interfectio, 14.6. Strages mille virorum vnica aſini maxilla ab eo edita, 15.15. Fluxus aquæ ex maxilla aſini, *v.*19. Portarum Gaza ad montem deportatio, 16.3. Ædium deiectio & mors, 3. *v.*9. Dagon ante arcam corruens, 1. *Sam.*5. *verſ.*2.3. Percuſſio Philiſtæorum in poſterioribus, ṽ. 9. Reductio arcæ, 6.7. Vocatio Saulis ad regnum, 10.1.&c. Ionathæ cum armigero ſtratagema, & Philiſtæorum profligatio, 14.14. Cædes Goliath per Dauidem, 17,49. Liberatio Dauidis à Saule, & aliis hoſtibus infenſiſſimis, 1. *Sam.*18.19.24.25.*&c.cap.* Fames trium amicorum ob violatam fidem Gabaonitarum, 2. *Sam.*21.1. quæ ſeptem viris de familia Saulis ſuſpenſis auertitur, *v.* 6,7. &c. Peſtis, 14. *v.*15. Nebula in domo Dei, 1. *Reg.*8.10. Ignis deuorans ſacrificia, 2. *Paralip.*7. *v.*1. Sciſſio altaris Bethel ad vocem viri Dei, 1. *Reg.*13.4. arefacta manus Ieroboam, & eiuſdem reſtitutio, *v.*4.6 Propheta à leone occiſus, ṽ.24. Elias à coruis paſtus, 1. *Reg.*17.6. ab Angelo, 19.5. Farina viduæ, 17, *v.*15.16. Reſuſcitatio Filii viduæ, *v.*22. Holocauſti incenſio & conflagratio cœlitus, 18.38. Fortitudo cibi Eliæ dati, 19. *v.*7.8. Aquæ Eliæ pallio diuiſæ, 2. *Reg.*2.8. Eliæ in cœlum raptus, *v.* 11. Miracula per Eliſæum facta, Aquarum diuiſio, 2. *Reg.*2.14. Aquæ exercitui impetratæ, 3, ṽ.20. Oleum viduæ, 4, ṽ.2,5. Purgatio Naaman Syri à lepra, 5,14. Giezi ad vocem Eliſæ percuſſus, *v.* 27. Ferrum natans, 6,6. Hoſtium excæcatio, *v* 18. Hoſpiti ſterili filius impetratus, 4,17, eiuſdem reſuſcitatio, 2,34. Aquæ lethales ſalubres redditæ, 2. ṽ.29.21. Pulmentum amarum dulce redditum, 4,41. Panes famis tempore multiplicati, *v.*43. Hazaeli præſenti, eorum quæ facturus erat, prædictio, 8.12. Cadauer mortui Eliſæi, 13.21. Ieroſolymitana obſidio ſoluta, & Syri profligati, 7, *v.*6.7. ab Angelo octoginta quinque hominum millia interfecta, 19.35. (*Eſai.*37.36.2. *Paral.*32,21.) Horologium Achaz, 20, *v.*10.11. Æthiopum profligatio, 2. *Paralip.*14.&c. Moabitæ, Ammonitæ, &c. mutuis vulneribus concidentes, 20. ṽ.15. 16.17.18.19.20.23. Oziæ lepra, 26,19.

Tempore captiuitatis Babylonicæ multa etiam acciderunt admiratione digna: vt ſunt, Somnium Nabuchodonoſor de ſtatua, *Dan.*2.1.*&c.* eius per Danielem repetitio & interpretatio, *v.* 16, 29. Sidrach, Miſach, & Abednagonis liberatio, 3. *v.* 25. 26.27.28. Nabuchodonoſor ex hominibus & humana ſocietate expulſio, 4. *v.*21.22. Danielis ex lacu leonum liberatio, 6. ṽ.22. Viſiones miraculoſæ Danieli factæ de futuris euentibus, *Dan.*7.8.9.10 11. *cap.* Ionas à piſce abſorptus, & iterum liberatus, *Ionæ* 2. *v.*1.11. Miraculoſæ etiam res ſunt quod Mardochæus ab Aſſuero honoratur, *Eſther* 6.10. Aman Iudæorum hoſtis ſuſpenditur, 7. *v.*10. mandatum crudele in Iudæos abrogatur, 7.10. *&* 8.8. Miracula item ſunt populi Iudaici ex captiuitate dimiſſio, & templi ac ciuitatis reædificatio, 1. *Eſdræ* 1. 2.3.4.5.6. 7. *cap.* & Nehemiæ 2.3.4.6. *cap.* Catalogum miraculorum Dei, Dauid etiam paſſim in Pſalmis ſuis texit, vt *Pſal.*44.1. *&* 76.1. *&* 78.1. *&* 89.1. *&* 105.1 *&* 106.1. *&* 114.1. *&* 115.1. *&* 135.1. *&* 136.1. *&* 145.1. Et Nehemias, *Nehem.*9. ṽ.5.6. *&c.*

Miraculorum aliorum variis temporibus à variis editorum, ex ſcriptis tam veteris quam noui Teſtamenti depromptorum in certas claſſes per alphabeti ordinem digeſtio & diſtributio. Aqua è petra fluens, *Exodi* 17.6. Aquæ amaræ dulceſcentes, 15.25. ſalubres redditæ, 2. *Reg.*2. ṽ.20.21. pallio Eliæ diuiſæ, ṽ.14. Aqua in vinum conuerſa, *Ioan.*2.9. Auricula Malcho reſtituta, *Luc.*22.51. Cæcitate percutiuntur Sodomitæ, *Geneſ.*16.11. Syri, 2. *Reg.*6.18. Saulus, *Actor.*9. *v.*9. Elymas, 13.11. Cæci illuminantur, *Matth.*9.30. *&* 12.22. *&* 15.30. *&* 20.34. *Marc.*8.25. *Luc.*7.21. *Ioan.*9.7. Claudi ambulant, *Matth.*15.30. *&* 21.14. *Actor.*3.7. *&* 14.10. Curuata mulier erigitur, *Luc.*13. *v.*12.13. Dæmones eijciuntur, *Matth.*8.16. *&* 9.33. *&* 12.22. *&* 15. 28. *&* 17. 8. *Marc* 1. ṽ.26.34.39. *&* 3.11 *&* 5.8, *&* 7.29. *&* 9.25. *&* 16.9. *Luc.* 4. *v.*35. 41. *&* 6. 18. *&* 8.2. *&* 9.42. *&* 11.14. *&* 12.32. *Actor.*10.18. etiam per malos, *Matth.*7.22. *Marc.*9.39. *Luc.*9.49. *Act.*9.13. Febres curantur, *Matth.*8.15. *Marc.*1.31. *Luc.*4.39. *Ioan.*4.45. *Actor.* 28.8. Ficus areſit, *Matth.*21.19. *Marc.*11.13. Hydropici curantur, *Luc.*14.4. Iordanis fluuius diuiditur, *Ioſ.*3.16. 2. *Reg.*2.14. Leproſi mundantur: Maria ſoror Moſis, *Num.*12. *v.*15. Naaman Syrus, 2. *Reg.*5.14. Languoribus affecti reficiuntur, *Matth.*4. ṽ.23 24. *&* 9.25. *&* 12.15. *&* 19.2. *Marc.* 1.34. *&* *&* 3. *v.*10.56. *Luc.*4.40. *&* 6.18. *&* 7.21 *&* 9.1. *Ioan.*5.8. *Actor.*5. *v.*16. Manus arida ſanatur, *Matth.*12.14. *Marc.*5.3. *Luc.*6.10. Mare diuiditur, *Exodi* 14.21. Mare vt ſolidum calcatur à Chriſto, *Matth.*14. *v.*25. *Marc.*6.48 *Luc.*6.25. *Ioan.*6.19. Mortui ad vitam reuocantur, 1. *Reg.* 17.22. 2. *Reg.*4. *v.*34.35. *&* 13.21. *Matth.*9.25. *&* 27,52, *Marc.*5. *v.*41.42. *Luc.*7.14. *&* 8. *v.*54.55. *Ioan.* 11.44. *Actor.*9.40. *&* 10.10. Panes multiplicantur, *Matth.*14. *v.*19.20. *&* 15. *v.*36.37. *Marc.*6. 4. *&* 8. ṽ. 6.7. *Luc.*9.16. *Ioan.*6.11. Paralytici ſanantur, *Matth.*8 13. *&* 9.6. *Marc.*2. *v.*11. *Luc.*5.24. *Ioan.*5.8. *Actor.*9.33. Piſces innumeri capiuntur, *Luc.*5. 6. *Ioan.*21.6. Portæ carceris aperiuntur, *Actor.*5.16. *&* 12.10. *&* 16.26. Profluuium ſiſtitur, *Matth.*9 10. *Marc.*5.29 *Luc.*8.48. Surdi audiunt, *Marc.*7.32. Stater repertus in ore piſcis, *Matth.*17.27.

Miraculum per ſe fieri orant Apoſtoli. *Act.*4.30. miraculis Chriſti glorificatur pater, *Matth.*15.31. miraculis mentientes ſe Chriſtum *Matth.*24.24. miraculis noſtram fidem tentat Deus, *Deut.* 13.3. miraculis potuit cognoſci Chriſtus, *Ioan.*10.25. miraculis probatus eſt Chriſtus à Deo eſſe miſſus, *Act.* 2.22.

¶ EXEMPLA ECCLESIASTICA, & Proſana.

Diuus Gregorius Magnus Neocæſarienſis Epiſcopus, ob [...] tia miracula θαυματουργος dictus eſt, quibus Gentiles [...] *Theat. Zuing.*

Sulpitium Bituricenſem Epiſcopum dæmones verbo fug[...] gros oratione curaſſe, mortuos excitaſſe. *Vincent. refert l.*[...] *&* 29.

D. Elizabethæ, Andreæ Hungariæ regis F. Ludouici Th[...] Landgrauii vxoris miracula *pete ex Bonfini l.7. decadis* 2.

Hilarion habebat hoc donum, vt ex odore corporum [...] earum rerum, quas quis tetigerat, ſciret cui dæmoni, vel [...] ſubiaceret. *Hier. in vita Hilarionis.*

Virginis Æmiliæ Diſcipulam extincto igne, tutam ab [...] prehenſione, Veſtæ numen præſtitit: qua odorante, cum [...] quam optimam habebat, foculo impoſuiſſet, ſubito ignis [...] *Val. l.1. c.1.*

Claudia virgo veſtalis, vt auctor eſt Hieronymus, cum [...] ſuſpicionem veniſſet, & ſimulachrum Deæ matris M. ex P[...] adductum, in vado Tyberis hæreret: ad comprobandam [...] dicitiam, cingulo nauem pertraxit. *Liu. lib.9. decad* 3.

Tullia virgo Veſtalis, inceſti criminis rea, ſpem ſalutis [...] argumento petere auſa eſt. Arrepto enim cribro: Veſta [...] ſacris tuis caſtas ſemper admoui manus: & hoc hauriam [...] aquam, & in ædem tuam perferam. Audacter & temere [...] tis, ſacerdoti rerum ipſa natura ceſſit. *Valer. Maxim. libro* [...] *primo.*

Miſeria.

¶ DEFINITIO ET ETYMOLOGIA

Miſeria, Græce ἀθλιότης, ητος, ἡ, & ἄθλιος, ου, ὁ, miſer dicitu[...] tem miſeria, copia tribulationis, & inopia conſol[...] quando multifarie quis patitur, & à nemine releua[...] *Auguſt. lib. diffin.*

Miſer varie deſignatur ab Hebræis, 1. *Dal.* exhauſtus vi[...] cultatibus, 2. *Chelcah*, i. pauper & contemptus. 3. *han*, afflict[...] mnoſus, Gall. *quiſue de deſtreſſe & d'ahan.* 4. *Schomem* [...] De quibus vocibus accurate agit Lexicon trilingue Lug[...] *pag.*486. *col.*1. *&* 2.

Miſer, ærumnoſus, æger, afflictus, probroſus, pudore ſuff[...] *rem.*45.3. *Iob.*3.20. *Pſal.*38.7. *&* 137.8. *Eſa.*16.4. *Iac.*4.8.

Miſerabilis ita differt à miſer, quod miſer eſt in miſeria [...] tus: Miſerabilis vero miſeratione dignus: Ouid.

Sicq; miſer ſemper ne ſis miſerabilis illi.

A miſero verbo antiquo, fit miſereſco, hoc eſt, moueor m[...] dia: Virgil.

His lachrymis vitam damus, & miſereſcimus vltr[...]

A miſereor etiam venit commiſeratio, quæ eſt vel cum aſp[...] cuius, vel oratione, vel etiam cogitatione, adducimur, vt [...] reamur. A miſericorde fit miſericorditer & miſeriter.

¶ PATRVM SENTENTIÆ.

Qui nequiter vult viuere, nonne tanto miſerior eſſe [...] tur, quanto facilius mala eius voluntas impletur? *Aug*[...] *Virgin.*

Quid miſerius miſero, non miſerante ſeipſum, flent[...] mortem, quæ flebat amando Aeneam, non flente mort[...] quæ flebat non amando ſe? *l.1. confeſſ.*

Magna hominis miſeria, cum illo non eſſe, ſine quo [...] eſſe. In quo enim eſt, procul dubio ſine illo non eſt, & ta[...] non meminit, eumq; non intelligit, neq; diligit, cum illo [...] *Trinitat.*

Conſidera quantum potes, quam magnum bonum ſi[...] ſe, quod & beati miſeri volunt, nam ſi hoc bene conſider[...] debis in tantum eſſe te miſerum, in quantum non approp[...] quod ſummum eſt. *de lib. arb.*

Apud Chriſtianos non qui patitur, ſed qui facit con[...] miſer eſt. *Hier. in epiſt.*

Peccantes quouſque tunc conſideremus amplius miſ[...] do eos conſpicimus in culpa ſua, ſine flagello derelictos. *Gr*[...] *Ezech.*

Ille bene nouit in exterioribus miſeriis ſubſiſtere, qu[...] interna ſemper gaudere. *ibid.*

Generalis eſt humano generi miſeria triplex, ſi dilige[...] timus, nam & faciles ſumus ad ſeducendum, & debiles ad [...] dum, & fragiles ad reſiſtendum. Si diſcernere volum[...] num & malum, decipimur: ſi tentamus facere bonum, de[...] ſi conamur reſiſtere malo, deijcimur & ſuperamur. *Bern*[...] *mone* 8.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ritas non niſi puro corde videtur: ſic miſeria fratris, ſero corde ſeruatur. *de 12.grad. hum.*

tus de muliere breui viuens tempore, &c. In ſordibus in tenebris confouemur, in doloribus parturimus, ante ſenis oneramus matres, in exitu more vipereo lacera- quod ipſi non laceramur: primam vocem ploratus e- tò quidem, vtpote vallem plorationis ingreſſi, vt nobis ſibbe ex omni parte poſſit aptari. Multis repletur miſeriis, multiplicibus inquam miſeriis corporis, miſeriis cordis, dormit, miſeriis dum vigilat, miſeriis quocunque ſe *ſerm.*

anti tibi quid ſis? occurret ti bi homo nudus, & pauper, miſerabilis homo, dolens quod homo ſit: erubeſcens, ſit: plorans, quod natus ſit: murmurans, quod ſit homo borem, non ad amorem: homo natus de muliere, & hoc breui viuens tempore, ideo cum metu repletur multis propterea cum fletu vere multis, quia coporis & animæ

de vulua egreſſus ſum, vt viderem laborem & dolorem? tur in confuſione dies mei. Si talia locutus eſt de ſe ille ſanctificauit in vtero: qualia loquar de me, quem ma- uit in peccato? Heu me! dixerim, mater: quid me ge- amaritudinis & doloris? quare non in vulua mortuus ſus ex vtero non ſtatim perii? cur exceptus genibus la- bus, natus in combuſtionem & in cibum ignis? vtinam fuiſſem in vtero, vt fuiſſet meum ſepulchrum & vulua ptus æternus, fuiſſem enim quaſi non eſſem, de vtero ad tumulum. *Innocent. de vtilitate condition. hum.*

go det oculis meis fontem lachrymarum? vt fleam mi- humanæ conditionis ingreſſum? culpabilem humanæ onis progreſſum: damnabilem humanæ diſſolutionis e- Conſiderauerim igitur cum lachrymis de quo factus eſt d faciat homo, quid facturus ſit homo. Sanè formatus eſt erra, conceptus in culpa, natus ad pœnam: agit praua, cent: turpia, quæ non decent: vana, quæ non expediunt.

us eſt homo de puluere, de luto, de cinere: quodq́; vilius ſimo ſpermate, conceptus in pruritu carnis, in feruore fœtore luxuriæ, quodque deterius eſt, in labe peccati: borem, timorem: quodque miſerius eſt, ad mortem. quibus offendit Deum, offendit proximum, offendit t turpia, quibus polluit famam, polluit perſonam, pol- entiam. Agit vana, quibus negligit vtilia, negligit neceſ- bus ignis, qui ſemper ardet & vrit inextinguibilis: eſca ſemper rodit & comedit immortalis: maſſa putredinis, et fœtet & ſordet. *ibid.*

§ Sententiae Poeticae.

Ouid. 5. Triſt. 7.

mihi non parcis. fortuna parcere debes,
Non habet in nobis illius ira locum.
ige noſtrorum minimum, minimumq́; malorum
Iſto, quo quæreris grandius illud erit,
uam multa madidæ celantur arundine foſſæ:
Florida quam multas Hybla tuetur apes:
uam multæ gracili terrena ſub horrea ferre
Limite formicæ grana reperta ſolent:
m me circumſtat denſorum turba malorum,
Crede mihi vero eſt noſtra querela minor.
qui contentus non eſt, in littus arenas,
In ſegetem ſpicas, in mare fundat aquas.
empeſtiuos igitur compeſce furores,
Vela neque in medio deſere noſtra mari.

Idem 4. Pont. 15.

mpora non miſeræ complectar vt omnia vitæ,
A meritis eius pars mihi nulla vacat:
enumero tot ſunt, quot in horto fertilis arui,
Punica ſub lento cortice grana rubent:
frica quot ſegetes, quot Tmolia terra racemos,
Quot Sicyon baccas, quot parit Hybla fauos.

Plaut. Truc.

auelim mihi inimicos inuidere, quam me inimi- cis meis.
um inuidere, alij bene, tibi male eſſe, miſerum eſt.
i inuident, egent: illi quibus inuidetur, rem ha- bent.

Cleob. per Auſon.

rtuna inuidia eſt immeritus miſer.

Ouid. 4. Pont. 10.

i veniunt iſtinc, vix vos ea credere dicunt,
Quam miſer eſt, qui fert aſperiora fide.

Sen. Thyeſt.

ras, malorum cenſus accreſcit die,
ne eſt miſerias ferre, perferre eſt graue.

Tibullus 2. 1.

Ah miſer! quos hic grauiter Deus vrget: at ille
Felix, cui placidus leniter afflat amor.

Plaut. Capt.

Miſer homo eſt qui ipſe ſibi, quod edit, quærit, & id ægrè inuenit.
Sed ille eſt miſerior, qui & ægre quærit, & nihil in- uenit.
Ille miſerrimus eſt, qui cum eſſe cupit, quod edat, non habet.

Sen. Herc. Oet.

Nunquam eſt ille miſer, cui facile eſt mori.
O quam miſerum eſt, neſcire mori!

Sen. Troad. Act.

Nemo ſe credit miſerum, licet ſit:
Tolle felices, remoueto multo
Diuites auro, remoueto centum
Rura qui ſcindat opulenta bobus,
Pauperi ſurgent animi iacentes.
Eſt miſer nemo, niſi comparatus.

Sen. Herc. Fur.

Quemcunque miſerum videris hominem ſcias.

Sen. Agam.

Miſeris colendos maxime Superos reor.

Sen. Herc. Oet.

Miſera mens incredula eſt.

Plaut. Caput.

Quia tute ipſe eges in patria, nec tibi quid viuas domi eſt.
Omnes inuenire ſimiles tibi vis, non mirum facis
Eſt miſerorum vt maleuolentes ſint, atque inui- deant bonis.

Sen. Oed. Act. 1.

Nullus eſt miſeris pudor.

Sen. Herc. fur.

Quod nimis miſeri volunt,
Hoc facile credunt.
MEG. *Imo quod metuunt nimis,*
Nunquam amoueri poſſe, nec tolli putant.

Terent. Adelph. Act. ſc. 3.

Omnes, quibus res ſunt minus ſecundæ, magis ſunt neſcio quo modo
Suſpicioſi: ad contumeliam omnia accipiunt magis:
Propter ſuam impotentiã, ſe ſemper credũt negligi.

Sen. Thyeſt.

Proprium hoc miſeros ſequitur vitium
Nunquam rebus credere lætis.
Rideat felix fortuna licet,
Tamen afflictos gaudere piget.

Sen. Troad. Act. 4.

Dulce mœrenti populus dolentum,
Dulce lamentis reſonare gentes.
Lenius luctus lachrimæq́; mordent, &c.
Turba quas fletu ſimili frequentat,
Ferre, quam ſortem patiuntur omnes,
Nemo recuſat.

Ibidem.

Æquior caſum tulit, & procellas,
Mille qui ponto pariter carinas
Obrui vidit.

Ouid. 14. Met.

Sors autem vbi peſſima rerum eſt,
Sub pedibus timor eſt, ſecuraq́; ſumma malorum.

Sen. Oed.

Solent extrema ſecuros facere mala.

Ouid. 5. Met.

O vtinam à noſtro ſecedere corpore poſſem!
Nec mihi mors grauis eſt poſituro morte dolores.

Ouid. Epiſt. 10.

Occurrunt animo pereundi mille figuræ,
Morsq́; minus pœnæ, quam mora mortis habet.

Sen. Troad.

Si vis Vlyſſe cogere Andromachen metu:
Vitam minare, iam mori votum eſt mihi.

Ouid. 1. Triſt. 2.

Nec lethum timeo, genus eſt miſerabile lethi:
Demite naufragium, mors mihi munus erit.

Virg. Aeneid. lib. 12.

Forſan miſeros meliora ſequentur.

Lucanus Pharſaliæ lib. 3.

Et tantum miſeris iraſci numina poſſunt.

Idem lib. 8.

Longi pœnas fortuna fauoris
Exigit à miſero.

Iuuenal. ſat. 8.

Curandum in primis, ne magna iniuria fiat

Fortibus

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Fortibus & miſeris: tellas licet omne quod vſquam eſt
Auri atque argenti gladium ſcutumq; relinques,
Et iacula & galeam: ſpoliatis arma ſuperſunt.
Quod modo propoſui non eſt ſententia: verum
Credite me vobis folium recitare Sibyllæ.

¶ Philosophicæ Sententiæ.

Præſtans valetudine, viribus, fortuna, acerrimis integerrimiſque ſenſibus, etiam ſi libet, velocitatem da, diuitias, honores, imperia, opes, gloriam: ſi fuerit is qui hæc habeat, iniuſtus, intemperans, timidus, hebeti ingenio, atque nullo, is erit profectò miſerrimus. *Tuſc. Cic.*

Ita viuere, vt non ſit viuendum, miſerrimum eſt. *Cic. Caio Mario Famil. 7.*

Optime miſerias ferunt, qui abſcondunt. *Curt. lib. 5.*

Modum verborum miſero tenere difficile. *Idem, lib. 6.*

Parum fidei miſeris eſt. *Salluſt. de bello Iug.*

Quis eſt enim tam compoſitæ fœlicitatis, vt non aliqua ex parte, cum ſtatus ſui qualitate rixetur? Anxia enim res eſt, humanorum conditio bonorum: & quæ vel nunquam tota proueniat, vel nunquam perpetua ſubſiſtat. Huic cenſus exuberat, ſed eſt pudori degener ſanguis. Hunc nobilitas notum facit, ſed anguſtia rei familiaris incluſus, mallet eſſe ignotus. Ille verò vtraque circumfluus, cœlibem deflet. Ille nuptiis felix, ſorbus liberis alieno cenſum nutrit hæredi. Alius prole lætatus filii filiæve delictis mœſtus, illachrymat. Icirco nemo facile cum fortunæ ſuæ conditione concordat. Ineſt enim ſingulis, quod inexpertus ignoret, expertus exhorreat. *Boet. lib. 2. de Conſol. proſa. 4.*

Sapiens miſer plus miſer eſt, quam ruſticus miſer: ſcit enim exaggerare cauſas dolendi, quas ruſticus miſer ignorat. *Sap. pri. Boetij de conſol.*

Miſerum te reputo, quia nunquam fuiſti miſer, tranſiuiſti vitam, & non inueniſti aduerſarium, nimis fuiſti, miſeros reputo qui nimia felicitate torpeſcunt. *Sen. in quad. epiſt.*

Calamitoſus eſt animus futuri anxius: ante miſeriam miſer, qui ſollicitus eſt, vt ea quibus delectatur, ad extremum vſque permaneant: nullo enim tempore conquieſcet, & expectatione futuri, præſentia, quibus frui poterat, amittet. *ibid.*

¶ Exempla Historica.

Εντετράδι γεννηθῆναι, id eſt, *quarta luna naſci* dicuntur, qui parum feliciter nati ſunt, vt auctor eſt Euſtathius, in libro Iliadis β. propterea quod *Hercules* hac luna natus feratur, cuius omnis vita laborum plena fuit. Pyrrhus apud Lucium Florum dicebat, ſe ſibi videri Herculis ſidere natum: quod quo pluribus victoriis Romanos concideret, hoc acriores in ipſum coorirentur. *Eraſm. in Chiliadibus.*

Phaethontem & Tantalum, quamuis ſcanderint in cœlum, vt perhibent poetæ: propter dementiam tamen in ſummas miſerias inciderunt. *Plut. de Exilio.*

¶ Fabvlae.

Aſinus ſylueſtris.

Sylueſtris aſinus proſtratum in ſole manſuetum aſinum cernẽs, beatum illum iudicabat animo ſuo, qui & cute nitida & bene habito corpore eſſet. Mox videns eundem & onera ferre & ab agitatore fuſtibus cædi, non ego te, inquit, magis beatum eſſe duco, intelligo enim cum quanta calamitate tua bona confuſa ſint.

Fabula docet, commoditates coniunctas cum miſeria non eſſe appetendas. Et ait in Tragœdia Medea:

Μή μοι γένοιτο λυπηρὸς εὐδαίμων βίος,
Μηδ᾽ ὄλβος ὅστις τὴν ἐμὴν κνίζοι φρένα.
Ne ſit moleſta, beata vita mihi quoque,
Neque copia mentem meam quæ mordeant.

Lepores & Ranæ.

Lepores quodam in conuentu de miſeria & fortuna infelice vitæ ſuæ conqueſti, quod & à beſtiis illa & ab hominibus impugnaretur, nam & canibus, & aquilis; & omnibus propemodum feris carniuoris ſeſe direptioni & prædæ eſſe, tum ſibi mortẽ vltro cõſciſcere velle decreuerunt, ſtatuebant enim multo eſſe ſatius ſemel interire, quam ſempiterna formidine agitari. Itaque, re probata vniuerſis ad proximam paludem cuncti impetu maximo ferebantur, vt in aquis demerſi ſuffocarentur. Ranæ autem, quæ forte in herbis iuxta paludem enatis incubabant, incurſione leporum territæ, ſubito omnes in paludem ſe fugientes demiſere. Tum vnus inter lepores reliquis ſapientior; State, inquit, ſocii; neque in vos ipſos grauius quicquam conſulite, Nam nos quoq; vt videtis, quædam animantes metuunt, quas ſcilicet eſſe miſeriores nobis oportet.

Fabula oſtendit, afflictis aliorum miſerias ſolatio eſſe.

Vide Tit. Aduerſitas, Afflictio, Calamitas, Infelicitas.

Miſericordia.

¶ Definitio et Etymologia.

Miſericordia, Græce ἔλεος, εος, τὸ, & ἐλεήμων, ονος, ὁ, miſer
citur. Eſt autem miſericordia ægritudo animi ob al
miſeriarum ſpeciem, *ſecundum Senecam libro de*
tia.

Sed etymon vocis hanc definitionem impugnat. Sæp
cordatis hominibus aliorum miſeria cordi eſt, cui opem fe
riter feſtinant, & iubet Apoſtolus, *Rom.* 12. 8. vt qui miſeret
no largitur aliquid, in hilaritate faciat. Non ſignificat ig
tiam cordis, ſed opus benignitatis & clementiæ ex amor
cum hilaritate cordis ipſi miſero præſtitum. Neq; Hebræ
cham, i. Miſereri, amare, diligere. Vnde *Rachum*, miſericor
ca ἔλεος; vllam animi ægritudinem ſua notatione ſignific
tantum aut amorem & cordis propenſionem erga miſeru
pſum amoris effectum. Plura vide in Lexico trilingui Lug
486. & 487.

Miſericordia eſt triſtitia in alienis malis, *ſecund. Ioann. D*
lib. 2. c. 24.

Miſericordia eſt ægritudo ex triſtitia alterius iniuria lab
Nemo enim parricidæ, aut proditoris ſupplicio miſericord
mouetur, *ſecund. Cic. lib. 4 Tuſc. q.*

Miſericordia eſt alienæ miſeriæ, in noſtro corde compa
vtique ſi poſſumus, ſubuenire compellimur, *ſecund. B. A*
ciuitate Dei, & prima part. q. 21. art. 3.

Miſericors à compatiendo alienæ miſeriæ, vocabulum
tus, & hinc appellata eſt miſericordia, quia miſerum cor fa
miſeria, *ſecund. Iſid. lib. Etymol.* Veteres etiam miſero pro m
miſereo pro miſereor dicebant. Ennius: *Miſerete manu*
rum: Quo me anima priuem.

Miſeratio, Græce οἰκτιρμὸς, ὁ, dicitur; & eſt vſus ſeu aff
ſericordiæ, quæ eſt virtus, *ſecund. B. Thom. ſuper Pſalm.* 24
citur à miſeror, aris, quod ita differt à miſereor, eris: quod
paſſiuum affectum habet, eſt enim corde anxium eſſe e
miſeria. Miſereri verò actiuum eſt, & eſt verbis aut lachrym
pe dolorem, quem ex alicuius miſeria habemus, oſtendere
reor fit miſericordia, quæ eſt ægritudo cordis, ex miſeri
iniuſtè laborantis ſuſcepta: nam dolor ex parricidæ, au
ris, aut alterius ſcelerati ſupplicio ſuſceptus, mollities qu
mi, non miſericordia eſt. A miſeris fit miſeratio, quæ ſigni
ſericordię, qua ex alicuius infelicitate mouemur. Item à m
fit miſericors, qui ex alicuius calamitate dolorem animo
miſerando miſerator, qui opus aliquod miſericordiæ exh
miſeretur. Item miſereor genitiuo vel datiuo iungitur.
O virgo miſerere mei. Miſerator accuſatiuo. Virg. *Aut m*
amantem eſt. Hæc omnia à miſer veniunt.

¶ Biblici Loci.

Miſericordia, pro officiis humanitatis, *Matth.* 9. v. 13. &
ſynecdochen, pro gratia, *Iudæ* v. 2. miſericordia reſipiſcent
miſſa, *Deut.* 30. v. 2. 3. *Eſai.* 55. 7. *Ierem.* 12. 16. & 36. 3. *Ezech.*
18. 30. miſericordia miſericordi promittitur, *Matth.* 5. 7.
dia commendatur, *Prou.* 11. 17. *Matth.* 6. 8. *Zach.* 7. 9. *Luc.* 6.
4. 32. *Luc.* 3. 13. 1. *Petr.* 3. 8. miſericordia ſacrificiis anteferen
v. 6 *Matth.* 9. 13. & 12. 7.

Miſericordiæ bona. *Prou.* 21. v. 21. miſericordiæ oper
exhibenda, 1. *Sam.* 13. 6. 2. *Paral.* 28. v. 9. 15. *Pſal.* 113. v. 5. 9. *Pro*
& 14. 21 & 15. 27. & 24. v. 21. 31. & 19. 7. & 25. 21. *Eccl.* 4. v.
18. *Eſai.* 59. 2. *Oſe.* 6. 11. *Mich.* 6. 8. *Zach.* 7. 9. *Matth.* 5. 7. &
& 10. 33 & 25. 41. *Marc.* 9. 40. *Luc.* 6. 35. & 10. 33. *Rom.* 12. 13.
Coloſſ. 3. 12. 1. *Tim.* 5. 10. Miſericordiæ viſcera, id eſt, tenerri
& ſumma miſericordia, induenda, *Coloſſ.* 3. 12.

Miſerationis multæ Deus, *Exodi* 34. v. 6. *Pſalm.* 86.
145.

Miſeretur Deus cuius vult, *Exodi* 33. 19. *Rom.* 9. 15. miſer
propter promiſſiones ſuas, 2. *Reg.* 13. 23. vt miſereatur noſt
randum, *Num.* 6. v. 2. miſereatur tui Deus, benedictioni
Gen. 43. 29.

Miſeratio, benignitas, nempe Dei, *Exodi* 34. 6. *Nehem.*
v. 14. 22. *Eſa.* 63. 7. *Ion.* 4. 2. Miſeratio beneficium quod D
gno confert homini, *Geneſ.* 32. 10. Miſerationes Dei, 1. P
Nehem. 9. 27. 31. *Pſalm.* 25. 6. & 40. 12. & 51. 3. & 69. 17. & 103.
77. & 145. 9. *Eſa.* 54. 7. & 63. 15. *Ierem.* 16. 5. *Thren.* 3. 22. *Dan*
Oſe. 2. 19.

Miſeratio, miſericordia hominis erga hominem, *Iob* 31.
7. 9. *Philip.* 2. 1. *Heb.* 10. 28.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN